

คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษา

(สำหรับประชาชน ฉบับการ์ตูน)

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ
สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

สำนักงานอัยการสูงสุด

www.humanrights.ago.go.th

คู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษาสำหรับประชาชน
ฉบับการ์ตูน

จัดทำโดย...

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

สำนักงานอัยการสูงสุด

พฤษภาคม 2553

คำนำ

หนังสือคู่มือสิทธิมนุษยชนศึกษา สำหรับประชาชนเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นสื่อของพนักงานอัยการในการฝึกอบรมประชาชนให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเบื้องต้น ที่ประชาชนประสบอยู่ในการดำเนินชีวิตประจำวัน

รูปแบบการจัดทำเน้นเรื่องของความเข้าใจที่ง่ายและประชาชนสามารถเข้าถึง เรียนรู้ได้ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศจึงจัดทำออกมาในรูปแบบของการสนทนาและมีภาพการ์ตูนประกอบประชาชนที่ได้รับการฝึกอบรมจากพนักงานอัยการแล้ว สามารถไปอธิบายให้ญาติพี่น้อง หรือคนในหมู่บ้าน หรือชุมชนต่อไปได้เป็นทอด โดยหนังสือนี้สามารถใช้เป็นคู่มือให้คำแนะนำได้เป็นอย่างดี

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศหวังว่าหนังสือคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์สำหรับการทำงานของพนักงานอัยการในการคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชนตามโครงการสิทธิมนุษยชนศึกษาของสำนักงานอัยการสูงสุดตามสมควร

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิประชาชนระหว่างประเทศ

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

สำนักงานอัยการสูงสุด

สารบัญ

	หน้า
1. การค้นบ้าน	1
2. ถูกซ่อมให้รับสารภาพ	7
3. การตรวจ DNA	11
4. ความผิดอันยอมความได้	15
5. การค้นรถ ค้นตัวในที่สาธารณะ	22
6. การแจ้งสิทธิผู้ต้องหา	24
7. การสอบสวนเด็กหญิง	28
8. การตรวจตัวผู้ต้องหา	32
9. การเข้ามอบตัว	37
10. หมายจับ	41
11. หมายเรียก ข่มขืนกระทำชำเราภริยาตนเอง	47
12. คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาและการเรียก ทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย	52
13. ผู้เสียหายโดยนิตินัย	56
14. การตรวจวัดแอลกอฮอล์ขณะขับรถ และการตรวจปัสสาวะในฝับ	60
15. ค่าทดแทนในกรณีจำเลยไม่ได้กระทำความผิด	65

สารบัญ

	หน้า
16. กรมธรรม์ประกันภัยอิสรภาพ	68
17. ออกรหมายผิดตัว ผู้ถูกจับจะอย่างไรได้บ้าง	74
18. เรียกค่าทดแทนจากการถูกทำร้ายในคดีอาญา	80
19. ค่าชดเชยบุคคลที่ 3 ตาม พ.ร.บ.ประกันภัย	84

การค้นบ้าน

เช้าวันนี้ผู้ใหญ่ลี ร่วมกับชาวบ้านประมาณ 20 คน ช่วยกันเก็บผักตบชวาที่ลอยขวางเต็มลำคลอง ทำให้ชาวบ้านพายเรือไปมาไม่สะดวก

เจ้าปัดจี้จักรยานมาจอดที่ริมคลอง แล้วตะโกนเรียกลุงมา

เจ้าปัด : ลุงมา ลุงมา ที่บ้านมีตำรวจมากันหลายคน เห็นว่าจะมาค้นบ้าน น้าองให้ฉันมาตามลุงกลับบ้าน

ผู้ใหญ่ลี : อ้าวลุงมา ไปทำความผิดอะไรมาตำรวจจึงมาขอค้นบ้าน

ลุงมา : ฉันไม่ได้ทำอะไรผิดหรือผู้ใหญ่ แต่เมื่ออาทิตย์ที่แล้วไอ้มีงลูกชายฉันมันเข้าไปทำงานที่กรุงเทพฯ แล้วถูกจับในข้อหาลักจักรยานยนต์ ฉันอายคนอื่น ฉันเลยไม่ยอมบอกใคร

เมื่อได้ยินลุงมาเล่าให้ฟังดังนั้น

ผู้ใหญ่ลีจึงพูดขึ้นว่า : อ้าว ถ้าอย่างนั้นเราไปหาตำรวจกัน จะได้ช่วยกันตรวจดูว่าตำรวจทำถูกต้องตามกฎหมายหรือเปล่า

เมื่อผู้ใหญ่ลีและลุงมาเดินมาถึงบ้านของลุงมา
 ร.ต.ต. สุชาติ เห็นผู้ใหญ่ลีก็รีบปรีเข้ามาหา แล้วยื่นหมาย
 ค้นให้ผู้ใหญ่ลี

ร.ต.ต. สุชาติ พูดว่า : ผู้ใหญ่ลี มาก็ดีแล้ว จะได้
 ช่วยเป็นพยานในการตรวจค้น

ผู้ใหญ่ลีรับหมายค้นมาดู แล้วอ่านหมายค้นให้
 ทุกคนฟัง

ผู้ใหญ่ลี : อ้าวพวกเรา นี่คือ หมายค้นของศาลจังหวัด
 ลพบุรี เลขที่ 45/2553 ให้ค้นบ้านที่อยู่อาศัยบ้านเลขที่
 11/2 หมู่ 4 ตำบลดินแดง อำเภอหนองม่วง จังหวัด
 ลพบุรี เพื่อพบสิ่งของที่ใช้เป็นพยานหลักฐาน ในการ
 ประกอบการสอบสวน ใต้สวนมูลฝอย หรือพิจารณา
 และเพื่อพบสิ่งของซึ่งมีไว้เป็นความผิดหรือได้มา
 จากการกระทำอันผิดกฎหมาย ซึ่งได้ใช้หรือตั้งใจจะ
 ใช้ในการกระทำความผิดระบุให้ ร.ต.ต. สุชาติ หรือ
 ผู้รักษาการแทน มีอำนาจค้นบ้านข้างต้น ในวันที่ 22
 พฤษภาคม 2553 ตั้งแต่เวลา 12.00 ถึงเวลา 18.00 น.

เมื่อฟังผู้ใหญ่ลีอ่านข้อความในหมายค้นจบแล้ว
 นางอางจึงพูดขึ้น

นางอาน : ฉันไม่เข้าใจนะผู้ใหญ่ ทำไมไม่ระบุลงไปเลยว่าการค้นหาอะไร เพื่อให้ฉันได้รู้ว่ามันอยู่ที่ไหน

ผู้ใหญ่วลี : เป็นหยาบคายแบบไม่จำกัดสิ่งของที่ค้นหา ก็ต้องตรวจค้นกันทั้งบ้านนั่นแหละ

นางอาน : แล้วฉันจะไม่ยอมให้ตรวจได้หรือเปล่าผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่วลี : ตำรวจเขามีหมายค้นถูกต้อง ถ้าไม่ยอมให้ตรวจค้น ตำรวจมีอำนาจใช้กำลังเพื่อเข้าไปในบ้าน หากจำเป็นจะเปิดหรือทำลายประตูบ้าน ประตูเรือน หน้าต่าง รั้วหรือสิ่งกีดขวางอย่างอื่นทำนองเดียวกันนั่นก็ได้

เมื่อผู้ใหญ่วลีได้อธิบายให้นางอานได้ฟังจนเข้าใจแล้ว นางอานจึงพยักหน้า เป็นสัญญาณว่าอนุญาตให้เข้าไปค้นบ้านได้ ดังนั้นผู้ใหญ่วลีจึงเดินไปบอกกับ ร.ต.ต. สุขชาติ

ผู้ใหญ่วลี : หมอว สุขชาติ ช่วยบอกให้ตำรวจแสดงความบริสุทธิ์ โดยเอาสิ่งของที่อยู่ในกระเป๋าเสื้อ กระเป๋ากางเกงมาให้ตรวจดูเพื่อความสบายใจของเจ้าของบ้าน

เมื่อตำรวจแสดงความบริสุทธิ์ใจแล้ว ตำรวจผู้ใหญ่วลี และนายมา ก็เดินตรวจดูสิ่งของภายในบ้าน ตำรวจพบตู้ไม้รักยขนาดเล็กใส่กุญแจไว้

ร.ต.ต.สุชาติ : มีกุญแจใหม่ครับ จะขอเปิดตรวจดู
หน่อยนะครับ

ลุงมา : ผู้เป็นของลูกชาย กุญแจอยู่กับมัน

ตำรวจจึงงัดกุญแจ และเปิดตู้ดูพบพระเครื่อง
จำนวนหนึ่ง เมื่อตรวจทั่วบ้าน ไม่พบสิ่งผิดปกติหมาย จึง
ทำบันทึกการค้น อ่านให้นายมาและผู้ใหญ่ลิฟังแล้วให้ลง
ลายมือชื่อรับรอง จากนั้นก็เดินทางกลับ ผู้ใหญ่ลิจึงบอก
ลาลุงมาและ นางอาจ

ผู้ใหญ่ลิ : ฉันกลับบ้านละนะ มีปัญหาเรื่องลูกที่ถูกจับก็
ไปปรึกษาฉันได้นะ

ลุงมา : ขอบคุณมากนะผู้ใหญ่ ถ้าไม่ได้ผู้ใหญ่ช่วย
แนะนำ ฉันคงทำอะไรไม่ถูก

ถูกข้อมีให้รับสารภาพ

เช้าวันหนึ่งที่ร้านกาแฟในหมู่บ้าน ผู้ใหญ่ลีกำลังนั่งดื่มกาแฟอยู่ นายจันเข้ามาในร้านเห็นผู้ใหญ่ลีนั่งอยู่จึงกล่าวทัก

นายจัน : สวัสดีครับลุงผู้ใหญ่ไปไหนมาไงเนี่ยวันนี้
ลุงถึงมานั่งดื่มกาแฟได้

ผู้ใหญ่ลี : สวัสดีทิดจันพอดีวันนี้ลุงหยุดพักผ่อนก็
เลยมาดื่มกาแฟ ทิดจันนั่งดื่มกาแฟ
ด้วยกันซิ

ผู้ใหญ่ลีเชื่อเชิญด้วยความสนิทสนม นายจันก็
นั่งลงข้างผู้ใหญ่ลีแล้วพูดขึ้น

นายจัน : โชคดีที่ได้เจอกับลุงผู้ใหญ่ ผมมีเรื่อง
ขอปรึกษากับลุงผู้ใหญ่หน่อยครับ

ผู้ใหญ่ลี : ได้ซิ

ผู้ใหญ่ลีพูดด้วยน้ำเสียงปรานี นายจันจึงเล่าเรื่อง
ให้ผู้ใหญ่ลีฟัง

นายจัน : ไร่แก่งลูกชายลุงมันโดนตำรวจจับ कैา
หาว่าไร่แก่งไปขโมยของร้านค้าในตลาด
พอไปถึงโรงพัก ตำรวจได้ทำการ
สอบสวนว่าขโมยของเขาจริงหรือเปล่า

แต่ไอ้เก่งให้การปฏิเสธ ตำรวจก็เลย
 ซ้อมไอ้เก่งจนเจ็บไปทั้งตัว ไอ้เก่งกลัว
 เลยรับสารภาพว่าได้ขโมยของจากร้านค้าในตลาดไปจริง แล้วอย่างนี้คำรับ
 สารภาพที่ไอ้เก่งรับกับตำรวจจะมีผลต่อ
 ไอ้เก่งในชั้นศาลอย่างไรบ้างครับลุง
 ผู้ใหญ่

นายจันทามด้วยความกังวล ผู้ใหญ่ที่นั่ง
 เจ็บสัปดาห์ก็ตอบนายจัน

ผู้ใหญ่ลี : ตามปกติแล้วในชั้นการสอบสวนนั้น คำ
 รับสารภาพของผู้ต้องหานั้นสามารถใช้
 เป็นพยานหลักฐานได้ แต่คำรับสารภาพ
 ของไอ้เก่งเกิดจากตำรวจได้ใช้กำลังทำ
 ร้ายบังคับให้รับสารภาพซึ่งไอ้เก่ง
 สามารถยกเป็นข้อต่อสู้ในชั้นศาลได้
 และหากไอ้เก่งสามารถพิสูจน์ได้ว่าถูก
 ทำร้าย ข่มขู่หรือถูกหลอกลวงให้รับ
 สารภาพ คำรับสารภาพดังกล่าวก็ไม่อาจ
 ใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์

ความผิดของไอ้เก่งได้ รวมถึงการที่
ตำรวจหลอกหลวงจงใจให้ผู้ต้องหารับ
สารภาพ คำรับสารภาพดังกล่าวก็ไม่อาจ
ใช้เป็นพยานหลักฐานได้เหมือนกัน

นายจัน : รู้แบบนี้แล้วผมค่อยเบาใจขึ้นมาหน่อย
สงสารไอ้เก่ง เคี้ยวผมต้องไปบอกไอ้
เก่ง จะได้สบายใจขึ้นมาบ้าง ขอขอบคุณ
ครับลุงผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลี : ไม่เป็นไรหรอกเราคนกันเอง มีอะไรก็
ปรึกษาลุงได้นะ

ผู้ใหญ่ลีพูดด้วยความเต็มใจ

การตรวจ DNA

เช้าวันนี้ผู้ใหญ่ลีพร้อมกับนายสิงห์และนางจันทร์ นั่งรถโดยสารไปที่ ส.ภ.อ. เมืองลพบุรี เพื่อไปเยี่ยมนายพงษ์ศักดิ์ ลูกชาย ซึ่งถูกจับในข้อหาฆ่าคนตายเมื่อมาถึง ส.ภ.อ. เมืองลพบุรี

นางจันทร์ : เอ็งฆ่าคนตายจริงหรือเปล่าลูกแม่
 นายพงษ์ศักดิ์ : ฉันไม่ได้ทำจริงๆนะแม่ พ่อ ผู้ใหญ่
 นายสิงห์ : ไม่ได้ทำ แล้วตำรวจจะจับเอ็งเข้าคุก
 ได้ยังไง

นายพงษ์ศักดิ์ จึงยกมือให้ดูฝ่ามือที่มีฝ่าฟันแผลปิดไว้ และเล่าเหตุการณ์ทั้งหมดให้ทุกคนฟัง

นายพงษ์ศักดิ์ : เรื่องมันเป็นอย่างนี้จ๊ะ คนตายชื่อสุนิสาพักอยู่พาร์ทเมนท์เดียวกัน รู้จักกันและตกทายกันเป็นประจำ หลังเกิดเหตุตำรวจเรียกฉันไปสอบปากคำเห็นว่า ฉันมีบาดแผลบริเวณฝ่ามือ ตำรวจเขาสงสัยว่าเป็นบาดแผลที่เกิดจากการต่อสู้กับผู้ตายเพราะพบรอยเลือดซึ่งไม่ใช่ของผู้ตายในที่เกิดเหตุ

ผู้ใหญ่ลีจึงถามนายพงษ์ศักดิ์ว่า : แล้วบาดแผลของเอ็งมาจากไหนล่ะ

นายพงษ์ศักดิ์ : ฉันทำกุญแจห้องเก็บของหายก็เลยใช้
มีดบางมาแะประตู มันพลาดมีดเลยบาดมือเย็บตั้งสิบเข็ม
เนอะแม่

นางจันทร์จึงถามผู้ใหญ่ลือว่า : เหตุผลแก่นี่ตำรวจจับคน
เข้าคุกได้เลยหรือผู้ใหญ่

นายพงษ์ศักดิ์พูดแทรกขึ้นว่า : ไม่ใช่แก่นั้นนะแม่ ตำรวจ
เขาขอตรวจดีเอ็นเอฉัน ฉันไม่ได้ทำอะไรผิดฉันเลยไม่
ยอมให้ตรวจ ตำรวจก็เลยแจ้งข้อหาฆ่าคนตาย พาไปศาล
ขอให้ศาลออกหมายจับ พาฉันมาขังที่โรงพัก อย่างที่แม่
เห็นอยู่นี้ละ

นางจันทร์จึงถามผู้ใหญ่ลือว่า : แล้วมันยังงัยกันละ
ผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลือ : ก็เรื่องมันมีอยู่ว่า กฎหมายกำหนดไว้ว่าถ้าไม่
ยินยอมให้ตรวจดีเอ็นเอก็ให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่า
ดีเอ็นเอของเอ็งตรงกับดีเอ็นเอของเลือดที่พบในห้อง
ผู้ตาย

นายสิงห์ : แล้วเราจะแก้ไขเรื่องนี้ได้ยังไง

ผู้ใหญ่ลือ : ก็ไปบอกตำรวจว่ายินยอมตรวจดีเอ็นเอ

นายพงษ์ศักดิ์มีที่ท่าไม่สบายใจ

นายพงษ์ศักดิ์ : ตำรวจเขาจะตรวจให้ฉันหรือ

ผู้ใหญ่อธิบายอย่างมั่นใจว่า : ต้องตรวจซิเพราะการที่
ศาลจะพิพากษาว่าใครกระทำความผิดศาลต้องเชื่อโดย
ปราศจากข้อสงสัยว่าคนนั้นกระทำความผิดจริง
นางจันทร์ร้องไห้สะอึกสะอื้น เดินเข้าไปกอดลูกชาย
พร้อมกับบ่นว่า : แย้งนะผู้ใหญ่คนเราไม่ได้ทำผิด แต่
ไม่รู้กฎหมายก็ติดคุกได้

ความผิดอันยอมความได้

วันหนึ่งขณะที่ผู้ใหญ่ลี นั่งกินข้าวกลางวันกับนางมา

เจ้าปี่ดลูกชายผู้ใหญ่ลีก็ขี่รถจักรยานมาจอดในบ้าน

นางมาเห็นจึงกวักมือพร้อมตะโกนเรียก

นางมา : เจ้าปี่ดไปเถลไถลที่ไหนมา รีบมากินข้าวเร็ว

เจ้าปี่ด : ฉันไปดูเขาทะเลาะกันมาที่บ้านลุงมันนะจะ
น้ำเหลือง ผัวน้ำคำลูกสาวของลุงมันที่เลิกร้างกันมาปีกว่า
แล้ว มันมาที่บ้านของลุงมัน เพื่อขอคืนดี น้ำคำและลุงมัน
ไล่เท่าไรมันก็ไม่ออกจากบ้าน

ผู้ใหญ่ลี ได้ยินเข้าจึงคว่ำจักรยานขี่ไปที่บ้านนายมัน

นายมันเห็นผู้ใหญ่ลีมาจึงพูดว่า

นายมัน : ผู้ใหญ่ช่วยฉันด้วย นายเหลือง มันไม่ยอมออก
จากบ้านของฉัน มันบอกว่าจะให้มันออกไปต้องให้
ตำรวจมาจับมัน

ผู้ใหญ่ลี : คนบุกรุกเข้ามาในบ้านเรา เรามีสิทธิจะไล่
ออกไป ถ้าไม่ยอมออกก็ใช้กำลังตามสมควรได้ ไม่ต้อง
อาศัยตำรวจ แล้วผิวลูกเอ็งมันก็ไม่ทำร้ายข้าหรือ

พอพูดจบผู้ใหญ่อีเดินเข้าไปคุยกับนายเหลียง และต่อมาสักพักก็เดินออกมาด้วยกัน ผู้ใหญ่ลีบอกกับสองพ่อลูก

ผู้ใหญ่ลี : มันออกมาแล้ว นายมัน นางดำ จะกล่าวหาเอาความผิดฐานบุกรุกกับนายเหลียงหรือเปล่า ถ้าจะกล่าวหาเอาความผิดก็ไปแจ้งความร้องทุกข์กับเจ้าพนักงานตำรวจ

นางดำ : ฉันไม่อยากจะทำเอาความกับมันหรอก แต่จะไปแจ้งความไว้เป็นหลักฐานเพื่อว่าถ้ามาทำอย่างนี้อีกจะดำเนินคดี

ผู้ใหญ่ลีคุยฟุ้งอย่างผู้มีความรู้ : แจ้งความอย่างนั้นอย่าไปเลย เสียเวลาเปล่า

นางดำ : อ้าวทำไมล่ะผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลี : เพราะความผิดของนายเหลียง มันเป็นความผิดอันยอมความได้ เจ้าพนักงานตำรวจจะมีอำนาจ

สอบสวนดำเนินคดีต่อ เมื่อมีการร้องทุกข์โดยระบุ
 พฤติกรรมต่างๆที่ความผิดนั้นได้กระทำความเสียหาย
 ที่ได้รับและชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำความผิดเท่าที่
 จะบอกได้ หากประสงค์ที่จะให้มีการนำผู้กระทำความผิด
 มาลงโทษ ต้องร้องทุกข์ภายใน 3 เดือนนับแต่วันที่รู้เรื่อง
 ความผิดหรือรู้ตัวผู้กระทำความผิด ในกรณีที่ต้องการฟ้อง

นายมันถามอย่างสงสัยว่า : แล้วความผิดอันยอม
ความได้มันมีอะไรบ้างละผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลิจจึงอธิบายว่า : มีหลายเรื่อง แต่มันมี
ข้อเท็จจริงที่ต้องดูประกอบด้วยอย่าง กรณีนายเหลียง ถ้า
เข้ามาในบ้านในเวลากลางคืน หรือมากันตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป
หรือใช้กำลังทำร้ายนายมันหรือนางคำก็จะเป็น
คดีอาญาแผ่นดินมิใช่ความผิดอันยอมความได้ เมื่อเจ้า
พนักงานตำรวจรู้ว่ามี ความผิดเกิดขึ้น ก็มีหน้าที่ต้อง

สืบสวนจับกุมผู้กระทำความผิด ไม่ว่าจะมิใช่ผู้เสียหายร้อง
ทุกข์หรือมีผู้กล่าวโทษการกระทำความผิดหรือไม่
นายมัน ได้ยืนยันตั้งนั้นจึงบ่นว่า : อ้าว ฉันจะรู้ได้อย่างไร
ว่าอะไรเป็นความผิดอันยอมความได้ หรือความผิดอาญา
แผ่นดิน

ผู้ใหญ่ลีจึงคุยโอ้อวว่า : มีปัญหาอะไรก็ปรึกษาล้านซี
ฉันตอบได้หมดละ

นางคำจึงกล่าวชมผู้ใหญ่ลีว่า : ผู้ใหญ่นี้เก่งจังนะ รู้
กฎหมายหมดเลยหรือ

ผู้ใหญ่ลียิ้มก่อนตอบว่า : ฉันไม่ได้เก่งอะไรหรอก
ฉันมีที่ปรึกษาดิ เป็นอัยการที่สำนักงานคุ้มครองสิทธิและ
ช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน มีปัญหานั้นก็
โทรศัพท์ไปปรึกษาได้

นายมัน ได้ยืนยันตั้งนั้นจึงถามว่า : แล้วฉันล่ะ อัยการเขา
รับปรึกษาปัญหากฎหมายไหม

ผู้ใหญ่ลีจึงตอบว่า : ได้แน่นอน อัยการเขา
รับปรึกษาปัญหากฎหมายให้กับทุกคน และมีสำนักงาน
คุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือกฎหมาย (สทช.) ตั้งอยู่ที่
สำนักงานอัยการจังหวัดทุกจังหวัดทั่วประเทศไทย

พอจัดการกับปัญหาทุกอย่างเสร็จเรียบร้อย ผู้ใหญ่ลีจึงจี
จักรยานกลับบ้านอย่างสบายใจ

การค้นรถ ค้นตัวในที่สาธารณะ

เช้าวันหนึ่ง ผู้ใหญ่ลีกับป้าจ๊ะป๋มรถยนต์มุ่งหน้าไปนำตักสุต
สวย ระหว่างทางมีตำรวจตั้งด่านอยู่

ตำรวจ : สวัสดีครับ เมื่อคืนมีการปล้นกันที่ตำบลหาด
 สวรรค์ ผมขออนุญาตตรวจค้นรถยนต์และคันตัวครับ
 ผู้ใหญ่ลียอมให้ตำรวจค้นโดยดี : ได้ครับ
 ตำรวจ : ขอบคุณครับ ไม่มีสิ่งผิดกฎหมายครับ

เมื่อตำรวจตรวจเสร็จแล้ว ไม่พบทรัพย์สินที่คนร้ายปล้น
 มา หรืออาวุธที่ใช้ในการกระทำความผิด ผู้ใหญ่ลียับ
 รถยนต์มุ่งหน้าไปน้ำตกต่อ

ป๊อ : พ่อ ๆ ไหนพ่อลียบอกว่าตำรวจจะค้นบ้านต้องมี
 หมายค้นที่ออกโดยศาล แล้วทำไมที่นี่ตำรวจถึงค้น
 รถยนต์และตัวพ่อได้โดยไม่มีหมายค้นล่ะ

ผู้ใหญ่ลีย : การค้นบุคคลใดในที่สาธารณะสถานไม่ต้อง
 มีหมายศาลและรถยนต์ก็ไม่ใช่ที่รโหฐานจึงไม่ต้องมี
 หมายค้น เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจมีอำนาจ
 ค้นได้ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าบุคคลนั้นหรือรถยนต์คัน
 นั้นมีอุปกรณ์ในการจัดแะหรือทรัพย์สินที่ถูกปล้นหรือ
 อาวุธปืนที่ใช้ในการปล้น

ป๊อ : แล้วถ้าฉันไม่ยอมให้ตรวจจะทำได้ไหม

ผู้ใหญ่ลีย : เมื่อตำรวจมีเหตุผลตามกฎหมายที่จะ
 ตรวจค้น ถึงเราไม่ยอม ตำรวจก็ตรวจได้

การแจ้งสิทธิผู้ต้องหา

ในคำคืนหนึ่ง ผู้ใหญ่ลีกำลังนั่งมองดวงจันทร์อยู่
เสียงนางมาดังมาจากในบ้าน
นางมา : ผู้ใหญ่ มีตำรวจโทรศัพท์มาหาจ๊ะ

ผู้ใหญ่ลีเดินมารับโทรศัพท์

ผู้ใหญ่ลี : ผู้ใหญ่ลีพูดสายครับ

สิบตรีทะนง : ผมสืบตำรวจตรีทนง โคนเนิน

จาก สภ. ทุ่งทองครับ ขอแจ้งว่านายป้อม แสนดำลูกบ้าน
ของผู้ใหญ่ลีถูกจับข้อมามีกัญชาไว้ในครอบครองเพื่อเสพ

ครับ ผู้ต้องหาแจ้งชื่อผู้ใหญ่ลีเป็นบุคคลที่ผู้ต้องหา
ไว้วางใจ ทาง สภ. ท่งทอง จึงโทรมาแจ้งให้ทราบ
ปัจจุบัน นายป้อม แสนดำ ถูกควบคุมตัวไว้ที่ สภ. ท่งทอง

ผู้ใหญ่ลี : ครับ เดี่ยวผมจะไปแจ้งให้ญาตินายป้อม
ทราบต่อไป

ผู้ใหญ่ลีพูดสายเสร็จก็วางหูโทรศัพท์ นางมาสังเกตสี
หน้าของสามีไม่สู้ดีนัก จึงถามว่า

นางมา : มีเรื่องอะไรหรือเปล่าผู้ใหญ่ แล้วตำรวจโทร
มาหาผู้ใหญ่ทำไมจ๊ะ

ผู้ใหญ่ลีจึงเล่าเรื่องนายป่อมให้ทราบ

นางมา : นายป่อมถูกจับแล้วทำไม นายป่อมไม่โทรหาญาติของเขาล่ะ

ผู้ใหญ่ลีหันมาทางนางมาแล้วยิ้ม

ผู้ใหญ่ลี : ก็อย่างนี้ ตามกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ให้สิทธิผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาที่ถูกควบคุมหรือขังมีสิทธิแจ้งหรือขอให้ตำรวจแจ้งให้ญาติ หรือผู้ที่ถูกจับหรือผู้ต้องหาไว้วางใจทราบถึงการถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก

นางมา : แจ้งให้ผู้ใหญ่ทราบแล้วทำอะไรได้ล่ะคะ นายป่อมควรแจ้งให้ญาติทราบเพื่อไปประกันตัวดีกว่า

ผู้ใหญ่ลี : นายป่อมอาจจะกลัวว่า ตำรวจจะไม่ให้ความเป็นธรรมในคดีนี้ก็ได้ นายป่อมคงเห็นว่าถ้าฉันทราบเรื่องแล้วคงพอจะช่วยเหลืออะไรได้บ้าง

นางมา : แล้วนายป่อมมีสิทธิอะไรอีกตามกฎหมายจ๊ะ

ผู้ใหญ่ลี : ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีสิทธิดังนี้ด้วยจ๊ะ

1. พบและปรึกษาทนายความเป็นการส่วนตัว

2. มีสิทธิให้ทนายความ หรือผู้ซึ่งตนไว้วางใจเข้าฟังการสอบปากคำตนได้ในวันสอบสวน
3. ได้รับการเยี่ยมหรือติดต่อกับญาติได้ตามสมควร
4. ได้รับการรักษาพยาบาลโดยเร็ว เมื่อเกิดการเจ็บป่วย

นางมา : ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา มีสิทธิตามกฎหมายมากขนาดนี้ นายป้อมเก่งจังนะคะ ที่รู้สิทธิของตัวเองดี

ผู้ใหญ่ลี : บางคนก็พอรู้ บางคนก็ไม่รู้เลยจ๊ะ

นางมา : อ้าว ถ้าเกิดนายป้อมไม่รู้ นายป้อมก็แฮะสิ

ผู้ใหญ่ลี : ไม่แย่หรือก กฎหมายให้พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจซึ่งรับมอบตัวผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหา มีหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกจับ หรือผู้ต้องหานั้นทราบ ในโอกาสแรกถึงสิทธิดังกล่าว

นางมา : ผู้ใหญ่นี้เก่งนะ ไม่น่าลูกบ้านถึงรักผู้ใหญ่อันทุกคน

การสอบสวนเด็กหญิง

เขานี้ ผู้ใหญ่ตีแต่งชุดผู้ใหญ่บ้านเต็มยศกำลังออกจากบ้าน

นางมา : ผู้ใหญ่วันนี้จะไปไหนจะ แต่งตัวซะโก้เลย

ผู้ใหญ่ลี : วันนี้จะไปสำนักงานอัยการจังหวัดชะ
 หนองมีธุระสำคัญจะ

นางมา : ธุระสำคัญอะไรไหนบอกมาซิ

ผู้ใหญ่ลี : จำบะหมี่ลูกสาวน้ำจันทร์ได้ไหม คน

สุดท้องที่อายุ 15 ปีนะ เมื่อวานถูกนักเลงมันจับ

หน้าอก บะหมี่เลยไปแจ้งความ พนักงานสอบสวน

นัดถามปากคำเด็กไว้ในฐานะเป็นผู้เสียหาย วันนี้ฉัน

เลยจะไปร่วมฟังการถามปากคำร่วมกับพนักงาน

อัยการ นักสังคมสงเคราะห์ หรือนักจิตวิทยา

นางมา : ผู้ใหญ่มีหน้าที่ไปฟังหรือจะ

ผู้ใหญ่ลี : ไม่มีหน้าที่หรอก แต่ตามกฎหมายแล้วใน

คดีความผิดเกี่ยวกับเพศและผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็ก

ที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี ร้องขอให้บุคคลใดที่เด็กไว้วางใจเข้า

ร่วมฟังการถามปากคำได้ และให้เป็นหน้าที่ของพนักงาน

สอบสวนที่จะต้องแจ้งให้บุคคลที่เด็กร้องขอทราบ

นางมา : คดีอะไรบ้างที่จะต้องมีคนร่วมสอบสวน

แบบนี้

ผู้ใหญ่ลี : ก็มีหลายเรื่องที่ถูกกฎหมายบังคับให้ต้องมี
 คนสอบสวนร่วม หรือคดีความผิดอื่นที่ถูกกฎหมายไม่ได้
 บังคับไว้ แต่มีโทษจำคุก ผู้เสียหายหรือพยานมีสิทธิร้อง
 ขอได้ ทางที่ดีผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18
 ปี ควรร้องขอไว้ก่อน เพราะการมีคนร่วมสอบสวนเป็น
 การคุ้มครองสิทธิของผู้เสียหาย หรือ พยาน อ้าวบะหมีมา
 พอดี

บะหมียกมือไหว้ผู้ใหญ่ลีและนางมา จากนั้น
 พาขึ้นไปขึ้นรถโดยสารไปสำนักงานอัยการจังหวัด ซึ่งมี
 การจัดห้องสอบสวนเด็กไว้เป็นสัดส่วน พบ ร.ต.ท.วิทยา
 พนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจภูธรอำเภอคงดินแดง
 รออยู่

ผู้ใหญ่ลี : หมวด ไม่มีพนักงานสอบสวนหญิงเลย
 หรือ คดีเกี่ยวกับความผิดทางเพศต้องใช้พนักงานสอบสวน
 หญิงมิใช่หรือ

ร.ต.ท.วิทยา : ไม่มีเลยผู้ใหญ่ หนูบะหมียินยอมให้
 หมวดเป็นคนสอบสวนได้ไหม

บะหมี ตอบอย่างหนักแน่นว่า : ไม่ได้ค่ะ

ร.ต.ท.วิทยา จึงต้องวิทยุไปที่ สำนักงาน
ตำรวจภูธรอำเภอเมือง เพื่อให้จัดพนักงานสอบสวนหญิง
มาทำการสอบสวน

การตรวจตัวผู้ต้องหา

คืนนี้ ผู้ใหญ่ลีกับ ร.ต.อ.องอาจ พร้อมด้วย ตำรวจหลายนายได้ร่วมกันตั้งด่านเพื่อตรวจตราความเรียบร้อยและเฝ้าระวังเหตุที่ถนนหน้าหมู่บ้าน ในระหว่าง นั้น ร.ต.อ.องอาจ ได้รับวิทยุแจ้งเหตุว่ามีคนร้ายพยายาม ลักเงินในตู้บริจาคในวัด หลวงพี่เท่งไปพบขณะที่ชาย หญิงคู่หนึ่งใส่เสื้อสีน้ำเงินหรือดำ ใส่กางเกงยีนส์สีน้ำเงิน กำลังช่วยกันยกตู้บริจาค หลวงพี่เท่งจึงใช้หนังสือติดขัง ด้วยลูกกระสุนที่ทำจากดินเหนียว โคนบริเวณหลังของผู้หญิง จำนวน 3 ลูก ส่งเสียงร้อง โอคโอย จึงทิ้งตู้บริจาค วิ่งหนีไปขึ้นรถจักรยานยนต์ ที่จอดอยู่หลังวัดหนีไป

หลังจากได้รับแจ้งเหตุประมาณ 10 นาที มี รถจักรยานยนต์วิ่งผ่านมาที่ด่านตรวจ ผู้ชายใส่เสื้อสีเทา สวมกางเกงยีนส์สีน้ำเงินเป็นคนขับ ผู้หญิงใส่เสื้อสีน้ำเงิน สวมกระโปรงยีนส์สีน้ำเงิน นั่งซ้อนท้าย ตรงตามที่ได้รับ แจ้งเหตุ จึงเรียกให้หยุดเพื่อขอตรวจ

ร.ต.อ.องอาจ : สวัสดีครับ ขออนุญาตคันรถจักรยานยนต์ และตรวจค้นคุณทั้งสอง เนื่องจากมีเหตุลักทรัพย์ในวัดครับ

นายไก่อและนางก็ได้ลงจากรถจักรยานยนต์ ตำรวจได้ตรวจค้นรถจักรยานยนต์และค้นตัวนายไก่อและนางก็ได้โดยให้นางมา ซึ่งได้ข่าวการลักทรัพย์ในวัดได้มาสมทบที่ด่านตรวจ เป็นผู้ตรวจ ตรวจแล้วไม่พบอุปกรณ์ที่อาจจะใช้ในการโจรกรรม

ผู้ใหญ่ลี : ผู้กองทำไมไม่ตรวจตัวนางก็ว่ามีรอยถูก
ยิงด้วยกระสุนดินเหนียวที่หลังหรือเปล่า

นางมา : ไซ่พวกขโมยของในวัดมันบาปหนา
ปล่อยไว้ไม่ได้ ฉันจะเป็นคนตรวจเอง เป็นผู้หญิงด้วยกัน
ไม่เป็นไรหรอก

นางกี : ฉันไม่ยอมนะ ฉันไม่ได้ทำอะไรผิดจะ
มาตรวจเนื้อตรวจตัว ฉันได้ยังไง

นายไก่ : ฉันก็ไม่ยอมให้ใครมาตรวจตัวเมียฉัน
หรอก ใครอยากมีเรื่องก็เข้ามา

ร.ต.อ.องอาจ : การที่จะตรวจตัวได้ เฉพาะกรณีที่เขา
เป็นผู้เสียหายและยินยอมให้ตรวจ หรือเป็นผู้ต้องหา
ผู้ใหญ่ลี : อ้าว ก็ที่เขาแจ้งเหตุมาตรงกันทุกอย่าง
ยังไม่ใช่ว่าผู้ต้องหาอีกหรือ

ร.ต.อ.องอาจ : เป็นแค่ผู้ต้องสงสัย การที่จะเป็น
ผู้ต้องหาได้จะต้องมีการแจ้งข้อกล่าวหา การที่แจ้งข้อ
กล่าวหาได้ จะต้องมึหลักฐานที่เชื่อได้ว่าเขาเป็นผู้กระทำ
ผิด ถ้าผมขึ้นแจ้งข้อหาไป ตามที่แจ้งเหตุมา แล้วต่อมา
ปรากฏว่าเขาไม่ใช่ผู้กระทำผิด ผมอาจถูกลงโทษได้นะ

ขณะที่กำลังตกเตียงกันวุ่นวายอยู่นั้น จำเริญวิ่ง

มารายงาน ร.ต.อ.องอาจ

จำเริญ : จับคนร้ายได้แล้วครับ คนร้ายชายหญิงจับรถ
คว่ำ มีคนพาส่งโรงพยาบาล พยาบาลนำชุดผู้ป่วยมา
เปลี่ยนให้ผู้หญิง เห็นรอยช้ำ บริเวณหลัง จำนวน 3 รอย
เหมือนรอยถูกระสุนดินเหนียว จึงเรียกตำรวจไป
สอบถาม คนร้ายรับสารภาพว่า ได้พยายามลักทรัพย์ใน
วัดจริงครับ

การเข้ามอบตัว

ในคำคืนหนึ่ง ผู้ใหญ่ลีกับนางมากำลังนั่งชม
ดวงจันทร์อยู่หน้าบ้าน

หนุมะลิ : ผู้ใหญ่เจ้าคะ แม่ให้มาบอกผู้ใหญ่ว่าพรุ่งนี้
ให้ช่วยไปประกันตัวน้ำปี้ดที่โรงพักหน่อยจ๊ะ

ผู้ใหญ่ลี : นายปี้ดถูกจับข้อหาอะไรล่ะ แล้วตอนนี้
นายปี้ดอยู่ที่ไหน

หนุมะลิ : เมื่อตอนเช้ามีคนนำปี้ดขับรถยนต์ไปใน
เมืองชนคนข้ามถนนได้รับบาดเจ็บสาหัส น้ำปี้ดพา
ผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล ต่อมาผู้บาดเจ็บถึงแก่ความตาย
น้ำปี้ดได้เข้ามอบตัวกับตำรวจ จนป่านนี้ยังไม่กลับบ้าน
เลย ผู้ใหญ่ช่วยประกันตัวให้ด้วยนะจ๊ะ

เมื่อฟังเรื่องราวจบ ผู้ใหญ่ลีจึงบอกหนุมะลิว่า

ผู้ใหญ่ลี : ฉันว่าไม่ต้องไปประกันตัวหรอกเดี๋ยวก็
กลับมาเอง

หนุมะลิทำท่าง : ผู้ใหญ่ก็พูดไปเรื่อย ตำรวจเขาจะ
ปล่อยตัวมาได้ยังไง ถ้าไม่มีคนไปประกันตัว

นายปืด : สวัสดีผู้ใหญ่

เสียงนายปืด ดังมาแต่ไกล นายปืด และนางใจ เดินตามกันมา

ผู้ใหญ่ลี : นั่นเห็นไหม ฉันพูดไว้ไม่มีผิด เป็นไงนายปืด ทำไงถึงกลับมาได้ ผู้ใหญ่พูดด้วยสีหน้ากระหยิ่มยิ้มย่อง

นายปืด : ตำรวจเขาบอกว่า การที่ฉันช่วยนำคนเจ็บส่งโรงพยาบาล แล้วอยู่รวมมอตัวกับตำรวจ ตำรวจจึงเห็นว่าฉันไม่คิดที่จะหลบหนี เมื่อสอบปากคำเรียบร้อยแล้วเขาก็ปล่อยตัวมาและนัดฉันไปพบกลางเดือนหน้า

ผู้ใหญ่ลี : นี่ถ้านายปืดชนแล้วหนีไปเลย แล้วเข้ามามอตัวที่หลัง ตำรวจอาจเห็นว่ามีเหตุที่จะออกหมายจับ ตำรวจมีอำนาจสั่งให้นายปืดไปศาล เพื่อให้ศาลออกหมายจับ ถ้าศาลปิดทำการอยู่ที่ไหนก็ให้ส่งให้ผู้ต้องหาไปศาล ในโอกาสแรกที่ศาลเปิดทำการเพื่อขอหมายจับ หากนายปืดไม่ไป ตำรวจก็มีอำนาจจับได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และมีอำนาจปล่อยชั่วคราวหรือควบคุมตัวไว้ด้วย

นางใจ : แล้วตอนตำรวจส่งตัวให้อัยการเพื่อฟ้องคดี จะต้องประกันตัวไหมจ๊ะ ฉันไม่มีเงินหรือหลักทรัพย์ไปประกันตัวเลยนะผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลี : เมื่อพนักงานสอบสวนส่งสำนวนให้พนักงานอัยการพร้อมตัวผู้ต้องหา แล้วพนักงานอัยการจะนัดวันเพื่อส่งฟ้องผู้ต้องหาต่อศาล หากผู้ต้องหาเข้ามาขอตัว พนักงานอัยการก็สามารถใช้ดุลพินิจให้ปล่อยชั่วคราวโดยไม่ต้องประกันตัว เนื่องจากไม่มีพฤติกรรมหลบหนี ดังนั้นน้ำใจไม่ต้องทำการประกันตัวนายปี้ดชั้นพนักงานอัยการ

นางใจ : ขอบใจนะจ๊ะ...พ่อผู้ใหญ่ ได้เรื่องอย่างไรแล้วนั้นจะมาเล่าให้ฟังนะ

ผู้ใหญ่ลียิ้มด้วยความสุขใจ ที่ได้ช่วยเหลือนางใจ

หมายจับ

ณ ทางเข้าหมู่บ้าน

- นายแดง : หัวดีจะผู้ใหญ่ลี
- ผู้ใหญ่ลี : หัวดี เอ็งจะรีบไปไหนแต่เช้าเลย
- นายแดง : จันที้จะรีบ ไปบ้านผู้ใหญ่นั้นแหละ
แล้วผู้ใหญ่อ่ากำลังจะไปไหนล่ะ
- ผู้ใหญ่ลี : จันกลับมาจากที่วัด ไปทำบุญมานะ
แล้วเอ็งมาหาจันที้เอ็งมีเรื่องอะไร
หรือเปล่าล่ะ
- นายแดง : มีซิจะ คือจันต้องการจะมาปรึกษา
ผู้ใหญ่ลี เรื่องที่นายคำมันพาลูกสาว
จันไปกระทำชำเรา ลูกสาวจันอายุ
เพิ่งครบ 15 ปีวันนี้เอง
- ผู้ใหญ่ลีถาม : ลูกสาวเอ็ง เต็มใจไปกับนายคำหรือ
เปล่าล่ะ
- นายแดงกล่าว : เต็มใจ ไม่มีการใช้กำลังเพราะทั้งคู่
เป็นแฟนกัน แต่จันไม่ได้อนุญาตให้
ไปด้วยกันนะ มันไปด้วยกันเอง

- ผู้ใหญ่ลีถาม : เอ็งรู้ได้อย่างไร ว่ามันกระทำชำเราลูกสาวเอ็งล่ะ
- นายแดงกล่าว : ก็ฉันพา ลูกสาวฉันไปตรวจที่โรงพยาบาลมาแล้ว หมอเก็บคราบอสุจิไว้เป็นพยานหลักฐานแล้ว
- ผู้ใหญ่ลีถาม : แล้วเอ็งไปแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วรึยัง
- นายแดงกล่าว : ไปแล้วจ๊ะ ทางเจ้าหน้าที่ตำรวจบอกว่า จะออกหมายเรียกนายคำมาสอบสวนภายหลัง
- ผู้ใหญ่ลีกล่าว : เอ็งก็ดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ทีนี้เอ็งมีปัญหาอะไรอีกล่ะ
- นายแดงกล่าว : ก็ฉันต้องการให้ตำรวจไปจับตัวนายคำที่บ้าน เพราะตอนนี้นายคำอยู่บ้าน แต่ตำรวจไม่ยอมไปจับนายคำ ฉันเลยไม่เข้าใจว่าทำไมถึงไม่ไปจับ
- ผู้ใหญ่ลีกล่าว : เอ็งก็เลยจะมาถามข้าใช้ไหม ว่าทำไมตำรวจถึงไม่จับ
- นายแดงกล่าว : ใช่จ๊ะ ผู้ใหญ่ลี เพราะฉันสงสัยว่าหลักฐานก็มีแล้วทำไมถึงไม่จับ

ผู้ใหญ่ลีกล่าว : ยังจับไม่ได้หรอก เพราะการที่จะจับบุคคลใดนั้น ต้องมีหมายจับหรือคำสั่งของศาลก่อนถึงจับได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 78 แต่ก็มีข้อยกเว้นที่จับได้เลย ดังนี้

1. เมื่อบุคคลนั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้าดังได้บัญญัติไว้ในมาตรา 80

2. เมื่อพบบุคคลโดยมีพฤติการณ์อันควรสงสัยว่า ผู้นั้นน่าจะก่อเหตุร้ายให้เกิดภัยอันตรายแก่บุคคลหรือทรัพย์สินของผู้อื่นโดยมีเครื่องมือ อาวุธ หรือวัตถุอย่างอื่นอันสามารถอาจใช้ในการกระทำความผิด

3. เมื่อมีเหตุที่จะออกหมายจับบุคคลนั้นตามมาตรา 66 (2) แต่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่อาจขอให้ศาลออกหมายจับบุคคลนั้นได้

4. เป็นการจับผู้ต้องหาหรือจำเลยที่หนีหรือจะหลบหนีในระหว่าง

ถูกปล่อยชั่วคราวตามมาตรา 117 แต่
กรณีของเอ็งยังไม่เข้าข้อยกเว้นเลย ใจ
เย็นๆ นะ ทางตำรวจเขาก็ต้องดำเนินการ
ตามกฎหมาย

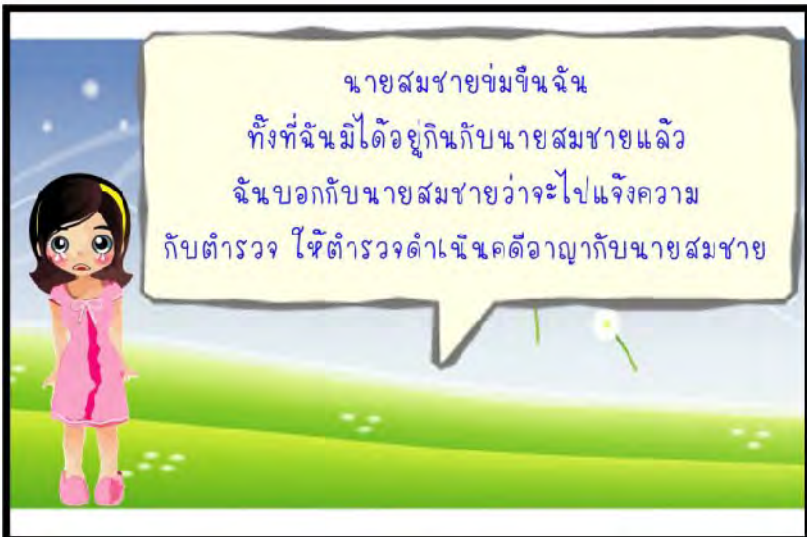
- นายแดงกล่าว : ขอบคุณมากจะผู้ใหญ่ลี ฉันเข้าใจแล้วว่า
ลาผู้ใหญ่ลี
ต้องเป็นไปตามกฎหมาย ถ้าอย่างนั้นฉัน
ขอตัวกลับก่อน
- ผู้ใหญ่ลีกกล่าว : แล้วเอ็งไม่ไปตีม้ำที่บ้านข้าให้หาย
เหนียวก่อนละ
- นายแดงกล่าว : ขอบคุณมากจะ แต่ฉันต้องไปทำธุระต่อ

หมายเรียก ข่มขืนกระทำชำเราภริยาตนเอง

วันหนึ่ง นางตัดดาวได้เดินทางมาหาผู้ใหญ่ลีที่
บ้าน แล้วนั่งร้องไห้

ผู้ใหญ่ลีถาม : มีอะไรหรือเปล่าร้องไห้ไม่หยุด
 เลย ใครทำอะไรมาเธอ
 นางตัดดาวกล่าว : ฉันมีเรื่องเดือดเนื้อร้อนใจมาก จะ
 มาปรึกษาผู้ใหญ่ลีค่ะ

- นางทัศนาว : เรื่องมีอยู่ว่า ฉันกับนายสมชายเรา ตกกลางเลิกกันและแยกกันอยู่มาเป็นเวลา 1 ปีแล้ว แต่ไม่ได้จดทะเบียนหย่ากัน เพราะนายสมชายไม่ยอมหย่าให้ เมื่อวานนี้ฉันได้ไปหานายสมชายที่บ้าน เพื่อจะคุยเรื่องหย่า แต่ อ้อๆๆๆ
- ผู้ใหญ่ลี : หยุ่ร็องก่อน เอาแต่ร็องให้ ข้าจะรู้เรื่องได้ยังงิ แต่อะไร พุคต่อชิ
- นางทัศนาว : นายสมชายข่มขืนฉัน ทั้งที่ฉันมิได้อยู่กินกับนายสมชายแล้ว ฉันบอกกับนายสมชายว่าจะไปแจ้งความกับตำรวจ ให้ตำรวจดำเนินคดีอาญากับนายสมชาย
- ผู้ใหญ่ลี : แล้วทำไมไม่ไปแจ้งตำรวจละ มาหาข้าทำไม
- นางทัศนาว : นายสมชายบอกฉันว่าข่มขืนภริยาตนเองไม่ผิดกฎหมายเพราะฉันกับนายสมชายยังไม่ได้จดทะเบียนหย่ากัน จะไปแจ้งตำรวจทำไมให้อาย

- ตำรวจเปล่าๆ
- ผู้ใหญ่ลี : ไม่จริงแล้ว เดียวนี้กฎหมายได้แก้ไขแล้วเมื่อปี 2550 ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 276 กำหนดไว้ว่า ผู้ใดข่มขืนกระทำชำเราผู้อื่นโดยขู่เจ็ญด้วยประการใดๆ โดยใช้กำลังประทุษร้าย โดยผู้อื่นนั้นอยู่ในภาวะที่ไม่สามารถขัดขืนได้ หรือโดยทำให้ผู้อื่นนั้นเข้าใจผิดว่าตนเป็นบุคคลอื่น มีความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา
- นางทัศนดา : ตามมาตรา 276 ริจะแล้วแก้ตรงไหนอย่างไร ฉันยังงออยู่เลยจ๊ะ ผู้ใหญ่ช่วยอธิบายให้ฉันฟังด้วย
- ผู้ใหญ่อธิบาย : ในส่วนที่แก้ไขใหม่นี้ ใช้คำว่า “ผู้อื่น” แทน “หญิงอื่นที่มีใช้ภริยาของตน” ซึ่ง “ผู้อื่น” นั้นจะเป็นใครก็ได้จะเป็นภริยาตนเองหรือไม่ใช้ภริยาของตนเองถ้าข่มขืนก็ผิดเหมือนกันหมด รู้ไหมข่มขืนผู้ชาย หรือข่มขืนกระเทยยังผิดเลย

- นางทัศนาว : จริงหรือจะผู้ใหญ่ ฉันไม่รู้
กฎหมายเลย
- ผู้ใหญ่ลี : จริงซิ ไปแจ้งตำรวจได้เลย แล้ว
พนักงานสอบสวนจะออกหมายเรียก
นายสมชาย
- นางทัศนาว : แล้วหมายเรียกที่พนักงานสอบสวน
ออกคืออะไรหรือคะ
- ผู้ใหญ่ลี : พนักงานสอบสวนต้องการเรียก
ผู้ใดมาพบเพื่อทำการสอบสวนใน
เรื่องใดๆ นั้นต้องมีหมายเรียกของ
พนักงานสอบสวนที่ทำเป็นหนังสือ
ซึ่งในหมายเรียกนั้นจะกำหนดวัน
และเวลาให้มาตามหมายเรียกด้วย
- นางทัศนาว : ขอบคุณมากจะผู้ใหญ่ลี ฉันเข้าใจ
แล้วจะขอตัวกลับก่อนแล้วกัน ฉันจะ
รีบไปแจ้งความร้องทุกข์กับตำรวจให้
ดำเนินคดีกับนายสมชาย

**คดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญา และ
การเรียกทรัพย์สินหรือราคาแทนผู้เสียหาย**

เช้าวันหนึ่ง นายไก่อได้มาหาผู้ใหญ่ลี ที่บ้านด้วย
ใบหน้าเคร่งเครียด เพื่อปรึกษาปัญหาที่ถูกลูกชายเสียนำ
ลอตเตอรี่ปลอมมาหลอกขาย

นายไก่อ : ผู้ใหญ่ ฉันอยากจะถามเรื่องที่
ถูกลูกชายเสียนำลอตเตอรี่ปลอม
มาขายให้อ้างว่าถูกรางวัลที่ 1

ผู้ใหญ่ลี : อ้าว ! ก็เรื่องนี้แจ้งร้องทุกข์
กับเจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วมิใช่หรือ
แล้วมีปัญหอะไรอีกล่ะ

นายไก่อ : ก็ฉันให้ดำเนินคดีอาญากับนาย
เสียนอย่างเดียว เพราะตำรวจนั้น
มีหน้าที่เกี่ยวกับคดีอาญาเท่านั้น
ส่วนการเรียกเงินที่ฉันถูกลอก
เป็นเรื่องคดีแพ่ง แล้วเงินที่ฉัน
ซื้อลอตเตอรี่ ฉันต้องทำอะไร
จึงจะได้คืน หรือต้องไปฟ้องเป็น
คดีแพ่งต่างหาก กลุ่มใจมาหลาย

- วันแล้ว ฉันทงจริงๆ
- ผู้ใหญ่ลี : ใจเย็นๆ เรื่องนี้เดี๋ยวทางพนักงานอัยการก็เรียกคืนให้เองล่ะ เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการอยู่แล้ว
- นายไก่ : เป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการจริงหรือจะทำไมฉันไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อน ผู้ใหญ่ช่วยอธิบายให้ฉันฟังด้วยได้ไหมจ๊ะ
- ผู้ใหญ่ลี : ได้ซิฉันจะอธิบายให้ฟัง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 43 นั้น ได้กำหนดไว้ว่าถ้าเป็นคดีลักทรัพย์ ชิงทรัพย์ ปล้นทรัพย์ โจรสลัด กรรโชก น้อโกง ยักยอก หรือรับของโจร ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกร้องทรัพย์สินหรือราคาที่สูญเสียไปเนื่องจากกระทำความผิดคืน เมื่อพนักงานอัยการยื่นฟ้องคดีอาญาก็ให้เรียก

ทรัพย์สินหรือราคาคืน ที่นี้เข้าใจ
แล้วรึยังล่ะ

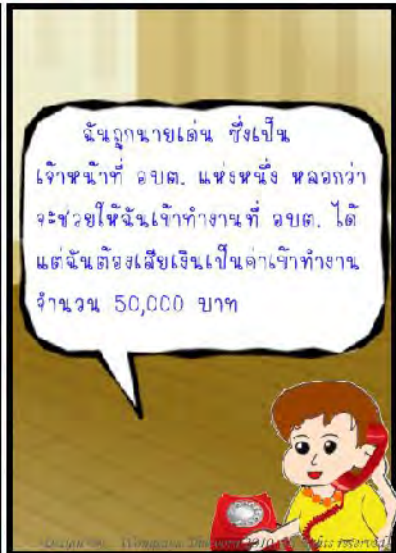
นายไก่อ่กล่าวด้วย : เข้าใจแล้วจ๊ะ ขอขอบคุณผู้ใหญ่ลี
 ไบหน้ายิ้มแย้ม   มากนะจ๊ะที่ช่วยอธิบายและให้
    คำปรึกษา
 ผู้ใหญ่ลี   : ทีนี้สบายใจได้แล้วจ๊ะ
 นายไก่อ่   : ฉันขอตัวกลับบ้านก่อนนะจ๊ะ
    ผู้ใหญ่

เมื่อกล่าวจบนายไก่อ่ได้เดินทางกลับบ้านอย่างมี
 ความสุขและสบายใจ

ผู้เสียหายโดยนิตินัย

เช้าวันหนึ่ง ณ บ้านผู้ใหญ่ลี

เสียงโทรศัพท์ดังขึ้น กริ่งๆๆๆๆๆๆๆๆๆๆ

- ผู้ใหญ่ลี : สวัสดีครับ บ้านผู้ใหญ่ลีครับ
 นางแดง : สวัสดีค่ะ ฉันเองนางแดง
 ลูกบ้านของผู้ใหญ่ไฉ ฉันมีปัญหาต้องการปรึกษาผู้ใหญ่ลี
 จ๊ะ
 ผู้ใหญ่ลี : มีอะไรล่ะเอ็ง เล่าให้ข้าฟังซิเพื่อ
 ข้าจะช่วยอะไรได้บ้าง
 นางแดง : ฉันถูกนายเคน ซึ่ง เป็น
 เจ้าหน้าที่ อบต. แห่งหนึ่ง หลอกว่าจะช่วยให้นั่งเข้า
 ทำงานที่ อบต. ได้ แต่ฉันต้องเสียเงินเป็นค่าเข้าทำงาน
 จำนวน 50,000 บาท
 ผู้ใหญ่ลี : อะ ! เอ็งต้องเสียเงินค่าเข้า
 ทำงาน 50,000 บาท เลยหรอ แล้วเป็นไงต่อล่ะ
 นางแดง : หลังจากฉันหาเงินมาให้
 50,000 บาทแล้ว ต่อมาฉันก็ไม่ได้ทำงานที่ อบต. ฉันได้
 ทวงเงิน 50,000 บาทจากนายเคนคืน นายเคนบอกว่าไม่
 คืน ฉันก็บอกว่าฉันจะไปร้องทุกข์ต่อตำรวจให้ดำเนินคดี
 กับนายเคน
 ผู้ใหญ่ลี : แล้วเอ็งไปร้องทุกข์ต่อ
 เจ้าหน้าที่ตำรวจแล้วรึยังล่ะ

นางแดง : ยังจ๊ะ นายเด่นบอกว่าฉันก็มีส่วนผิดอยู่
ด้วยที่ให้เงินนายเด่น ฉันมิใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย จึงไม่มี
อำนาจร้องทุกข์ แล้วผู้เสียหายโดยนิตินัยนั้นเป็นอย่างไร
หรือจ๊ะ

ผู้ใหญ่ลี : ผู้เสียหายโดยนิตินัย ก็คือ ผู้เสียหายที่
ไม่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดและได้รับความ
เสียหายจากการกระทำความผิดนั้น ซึ่งถ้าเอ็งไม่ใช่
ผู้เสียหายโดยนิตินัย เอ็งก็จะไม่มีอำนาจฟ้องคดีใน
คดีอาญา และเอ็งก็ไม่มีอำนาจร้องทุกข์ต่อพนักงาน
สอบสวนด้วยนะ

นางแดง : แล้วอย่างนั้นเนี่ยะ ไซ้ผู้เสียหายโดยนิตินัยหรือเปล่าจ๊ะผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลี : ตอนเอ็งให้เงินนายเด่นนั้น นายเด่นได้
บอกเอ็งหรือเปล่าว่าจะเอาเงินไปวิ่งเต้นกับเจ้าหน้าที่คน
อื่นอีก

นางแดง : ไม่จ๊ะ เขาบอกว่าเขามีวิธีช่วยไม่จำเป็นต้อง
สอบคัดเล็อกเสมอไป

ผู้ใหญ่ลี : ถ้าอย่างนี้ เอ็งให้เงินนายเด่น เอ็งก็ไม่ได้มี
เจตนาที่จะให้นายเด่นกระทำผิดกฎหมาย เพียงแต่เอ็ง
เข้าใจว่านายเด่นจะมีวิธีช่วยอย่างอื่นเท่านั้น เอ็งก็เป็น

ผู้เสียหายโดยนิตินัย เอ็งมีอำนาจร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่
ตำรวจขอให้ดำเนินคดีแก่นายเด่นเจ้าหน้าที่ อบต. ใน
ความผิดฐานฉ้อโกงได้

นางแดง : จ๊ะ แล้วฉันจะรีบไปดำเนินการแจ้งความ
ร้องทุกข์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ ขอขอบคุณมากนะจ๊ะสำหรับ
คำแนะนำดีๆ มีประโยชน์ต่อฉันมากเลยจ๊ะ สวมกับเป็นผู้
ใหญ่บ้านคนเก่งจริงๆ

ผู้ใหญ่ลี : เอ็งก็พูดเกินไป ข้ามีหน้าที่ต้องคอยดูแล
ทุกข์สุขของลูกบ้านอยู่แล้ว

การตรวจวัดแอลกอฮอล์ขณะขับรถ

และการตรวจปัสสาวะในฝั่บ

ณ ห้องประชุมแห่งหนึ่ง มีคณะอัยการ ได้เผยแพร่
ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

คณะอัยการ : ขณะนี้เราก็ได้บรรยายกฎหมายในชีวิตประจำวันแก่ประชาชนเรียบร้อยแล้ว ไม่ทราบว่า มีผู้เข้าร่วมสัมมนาท่านใดต้องการถามคำถามหรือไม่ครับ

ผู้เข้าร่วมสัมมนา: มีค่ะ ดิฉันอยากทราบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจตั้งด่านตรวจวัดแอลกอฮอล์ผู้ที่ขับขีรถหรือการที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปในบาร์แล้วตรวจปัสสาวะนักท่องเที่ยงที่อยู่ในนั้น ดิฉันอยากทราบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถทำได้หรือเปล่าคะ ถ้าทำได้อาศัยกฎหมายข้อใดคะ

อัยการ : มีอำนาจครับ ตำรวจอาศัยอำนาจตาม
บทบัญญัติในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
มาตรา 131/1 ที่กำหนดไว้ว่า ในกรณีที่จะต้องใช้
พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง
ตาม มาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวน
มีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์ วัตถุ หรือ เอกสาร ใดๆ
โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ได้

ผู้เข้าร่วมสัมมนา : แล้วการพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 คืออะไรคะ

อัยการ : การที่พนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานทุกชนิด เท่าที่จะสามารถทำได้ เพื่อประสงค์จะทราบข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่างๆ อันเกี่ยวกับความผิดที่ถูกลงกล่าวหา เพื่อจะได้รู้ตัวผู้กระทำความผิดและพิสูจน์ให้เห็นความผิด หรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา เช่น การตรวจวัดแอลกอฮอล์ ก็เพื่อให้รู้ว่าผู้ใดกระทำความผิดกฎหมายตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ. 2522 มาตรา 43 ที่ห้ามมิให้ผู้ขับขี่รถยนต์

(1) ในขณะที่อ่อนความสามารถในอันที่จะขับ

(2) ในขณะที่เมาสุราหรือเมาอย่างอื่น

ส่วนการตรวจปีศาจวะในบาร์นั้นก็เพื่อหาสารเสพติดนั่นเอง

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา : ถ้าอย่างนั้นประชาชนอย่างพวกเรา ก็ต้องให้ความร่วมมือแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจซิคะ

อัยการ : ถูกต้องครับแต่ผมขอเพิ่มเติมให้อีกนิดหนึ่งนะครับ การตรวจปีศาจวะนั้นมีกฎกระทรวงฉบับที่ 16 พ.ศ. 2537 ออกความในพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 กำหนดวิธีการตรวจเมา โดย

(1) เป่า (2) ตรวจวัดจากปัสสาวะ (3) ตรวจวัดจากเลือด

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา : อ้อ! ไซท์ที่พวกเราเห็นเขาเป่าอะไรกันที่ด่านตรวจไซท์ใหม่คะ

อัยการ : ไซท์แล้วครับ เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการตรวจวัดแอลกอฮอล์

ผู้เข้าร่วมการสัมมนาทุกคนต่างชื่นชมและกล่าวด้วยความปลื้มใจ

ผู้เข้าร่วมการสัมมนา : ขอบคุณครับ/ขอบคุณค่ะท่านอัยการเป็นอย่างมากสำหรับคำอธิบายดีๆแก่ประชาชน

หลังจากนั้น มีเสียงตบมือดังขึ้นในห้องประชุม ผู้เข้าร่วมสัมมนาทุกคนปรบมือให้คณะอัยการที่เข้าไปเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน

คำทดแทน ในกรณีจำเลยไม่ได้กระทำความผิด

ยามเย็นวันหนึ่งขณะที่ผู้ใหญ่ลี้กับนางมาช่วยกัน
เตรียมอาหารไปถวายพระในวันเข้าพรรษา นายตุ้ย
นางเย็นเดินเข้ามาหาต่างคนต่างยกมือไหว้ทักทายกัน

- ผู้ใหญ่ลี : เป็นไงนายตุ้ย ศาลพิพากษายกฟ้องซะใหม่
- นายตุ้ย : ไข่จ๊ะ พ่อผู้ใหญ่ ฉันถูกขังระหว่างพิจารณาร่วมสองปี ศาลท่านรับฟังข้อเท็จจริงว่าขณะเกิดเหตุโจทก์ไม่มีพยานยืนยันได้ว่าผู้กระทำความผิดเป็นใคร และจำเลยมีพยานยืนยันได้ว่าไม่อยู่ในที่เกิดเหตุในเวลาและผู้ตายถูกยิงตาย จึงเป็นกรณีที่ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยมิได้เป็นผู้กระทำความผิด
- ผู้ใหญ่ลี : ถ้าอย่างนี้นายตุ้ยมีสิทธิได้รับค่าทดแทนการถูกคุมขัง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล รวมทั้งค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจ หากความเจ็บป่วยเป็นผลโดยตรงจากการถูกดำเนินคดี ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างถูกดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำเนินคดีจากสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและ

จำเลยในคดีอาญา โดยติดต่อได้ที่
สำนักงานยุติธรรมจังหวัด

นางเย็น : ขอบใจนะจ๊ะพ่อผู้ใหญ่

กรรมกรรมประกันภัยอิสรภาพ

บ่ายวันหนึ่งที่ศาลาหน้าบ้านของผู้ใหญ่ลี มีนาง
มาและเจ้ส้มโอกำลังนั่งคุยกัน

นางมา : เป็นไงเจ้ส้มโอ วันนี้ทำไมมานั่งทำหน้า
มู๋อยู่นี่ละ มีอะไรหรือเปล่า

เจ้ส้มโอ : ก็ไอ้เต้าลูกชายฉันนะสิมันไปก่อเรื่องอีก
แล้ว

เจ้ส้มโอพูดออกมาด้วยความกลุ้มใจ

นางมา : มีเรื่องอะไรก็เล่าให้ฉันฟังได้

นางมาถามด้วยอาการอยากรู้

เจ้ส้มโอ : ก็ไอ้เต้าลูกชายฉันมันไปยกพวกตีกับ
วัยรุ่นท้ายหมู่บ้านโน่น ตอนนี้นมันยัง
นอนอยู่ที่โรงพักเลย ฉันล่ะเบื่อกจริงๆ

นางมา : แล้วมันเป็นอะไรมากหรือเปล่า

เจ้ส้มโอ : โอ๊ย!มันไม่เป็นไรหรอก แต่ตำรวจที่จับ
มันนะเรียกค่าประกันตัวตั้ง 50,000 บาท
ฉันไม่รู้จะเอาตั้งค้มาจากไหนไปประกัน
ตัวไอ้เต้ามัน

นางมา : แล้วเจมีโดนคดีดินหรือบุคคลให้ไปค้า
ประกันบ้างหรือเปล่า เอาสิ่งเหล่านี้ไป
ประกันตัวมาก็ได้นะ

เจ้ส้มโอ : อันนั้นเจ้รู้ แต่เจ้ก็ไม่มีอยู่ดีนั่นแหละไอ้
โจนคที่คืนและคนค้าประกันนะ สงสาร
ไอ้เต๋ามัน เจ้ไม่ยอมให้มันต้องทนนอน
ลำบากอยู่ในห้องขังหลายวัน

นางมา : ฉันท้เข้าใจเจ้ ใจเย็นๆ ฉันท้คิดว่ามันมี
ทางแก้ไขได้

ผู้ใหญ่ลี : อ้าว! เจ้ส้มโอกับคุณมามีอะไรกัน เห็น
นั่งคุยกันเสียงดังลั่นขึ้นไปบนบ้านเลย มี
ปัญหาอะไรกันหรือเปล่า

เจ้ส้มโอ : ก็ฉันท้มีเรื่องกลุ่มใจจะผู้ใหญ่
เจ้ส้มโอพูดกับผู้ใหญ่ลีพลางถอนหายใจ

ผู้ใหญ่ลี : มันยังงัยกันล่ะ

เจ้ส้มโอ : ก็ไอ้เต๋ามันโดนตำรวจจับเพราะมันไป
ยกพวกตีกันกับวัยรุ่นท้ายหมู่บ้านโน้น
ตำรวจเขาเรียกค่าประกันมา 50,000
บาท ดั่งค์ก็ไม่มี โจนคที่คืนก็ไม่มี คนค้า
ประกันก็ไม่มี ฉันท้ละกลุ่มใจ

เจ้ส้มโอเล่าให้ผู้ใหญ่ลีฟังด้วยน้ำเสียงสั้น ๆ

- ผู้ใหญ่ลี : อืม..มันไม่ใช่เรื่องยากหรือกัสมโอ
เดี๋ยวนี้เค้ามีประกันภัยอิสรภาพแล้วเอ็ง
ไม่รู้หรือไง
- เจ้ส้มโอ : ยังไงหรือพ่อผู้ใหญ่ว่าประกันภัยอิสรภาพ
นะ
- ผู้ใหญ่ลี : ประกันภัยอิสรภาพ คือ การที่บริษัท
ประกันออกกรมธรรม์ประกันภัย
อิสรภาพและออกหนังสือค้ำประกันต่อ
พนักงานสอบสวน อัยการ ศาลหรือ
พนักงานที่มีอำนาจให้ประกันใน
คดีอาญาตามวงเงินที่ศาลกำหนด ซึ่ง
หนังสือรับรองดังกล่าวเทียบเท่าหนังสือ
ค้ำประกันของธนาคารหรือเงินสดเลย
นะ เดี่ยวนี้เขานิยมทำกัน มันสะดวกไม่
ยุ่งยาก
- นางมา : อ้อ..ฉันนี่ก็ออกแล้ว เขาบอกว่าสามารถ
ซื้อประกันได้ทั้งก่อนมีการกระทำ
ความผิดและหลังมีการกระทำความผิด
เลยนะโดยแบบซื้อก่อนกระทำผิด
เป็นการคุ้มครองการกระทำผิดโดย

ประมาณ เบี้ยประกันภัยไม่เกินร้อยละ 0.5 ของทุนประกัน ส่วนประกันแบบ หลังการกระทำความคิดนั้นซื้อได้ทุก ประเภทความผิดแต่เบี้ยประกันจะแพง กว่าแบบแรก

ผู้ใหญ่ลี : เธอพูดถูกแล้วจ๊ะ ถ้าผู้เอาประกัน กระทำผิดสัญญาประกันเป็นเหตุให้เจ้า พนักงานมีคำสั่งปรับผู้เอาประกันภัย บริษัทประกันภัยก็จะจ่ายค่าปรับนั้น แทนผู้เอาประกันภัยซึ่งเมื่อรวมกับค่า ประกันตัวแล้วต้องไม่เกินจำนวนเงินที่ เอาประกัน

เจ้ส้มโอ : เออ!แล้วหากผู้ทำประกันภัยหนีหายไป ละ บริษัทเขาจะทำยังไง

ผู้ใหญ่ลี : บริษัทประกันเขาก็จะจ่ายเงินทดแทนใน วงเงินที่ ประกัน ให้กับพนักงาน สอบสวน หรือสำนักงานอัยการ หรือ ศาลและเขาก็จะฟ้องเรียกค่าเสียหายเอา กับผู้หนีประกันไงล่ะ

- เจ้ส้มโอ : อ้อ อย่างนี้เอง เดี๋ยวฉันต้องรีบไปซื้อ
ประกันภัยอัคคีภัยแล้วละจะเอาไป
ประกันตัวไอ้เต๋ามัน ขอบคุณมากนะจ๊ะ
พ่อผู้ใหญ่
- ผู้ใหญ่ลี : ไม่เป็นไรหรอก ยังไงก็ส่งข่าวเรื่อง
ไอ้เต๋ามาที่ข้าด้วยละกันนะ
- เจ้ส้มโอ : จ้า..พ่อผู้ใหญ่

ออกหมายผิดตัว ผู้ถูกจับจะทำอย่างไรได้บ้าง
 วันหนึ่งขณะที่ผู้ใหญ่ลีกำลังนั่งพักผ่อนอยู่ที่ศาลา
 หน้าบ้าน มีเสียงนายมากตะโกนเรียกมาแต่ไกลๆ

- นายมาก : พ่อผู้ใหญ่ พ่อผู้ใหญ่ พ่อผู้ใหญ่อยู่หรือ
เปล่า
- ผู้ใหญ่ลี : อะไรวะไอ้มาก ตะโกนเรียกข้างดงลั่น มี
อะไรวะ
- นายมาก : ก็ไอ้มันลูกชายฉันนะจ๊ะ มันถูกตำรวจ
จับ ตอนนี่ตำรวจเขาขังมันไว้ที่โรงพัก
- ผู้ใหญ่ลี : อะไรนะ ไหนค่อยๆ พูด ค่อยๆ จาซิไอ้
มาก ข้าฟังไม่ทัน
- นายมาก : ก็ตำรวจนะ เขามาจับตัวไอ้มันไป เขา
หาว่ามันไปฆ่าคนตาย ตำรวจเขามี
หมายจับมาแสดงให้มันดูด้วย ใน
หมายจับก็เป็นชื่อ นายมัน คงอยู่ ลูกชาย
ฉันเลยนะ แต่ฉันรับรองได้เลยว่าไอ้มัน
มันไม่ได้ไปฆ่าใครหรอกพ่อผู้ใหญ่ มัน
เป็นคนดี ฉันจะทำยังไงดีละพ่อผู้ใหญ่
นายมากพูดอย่างกังวล
- ผู้ใหญ่ลี : งั้นเอาอย่างนี้ เอ็งพาข้าไปดูไอ้มันที่
โรงพักซิว่ามันยังงัยกันแน่
- นายมาก : พ่อใหญ่นั่งรถฉันไปเลยนะ ไปกันเลย
จ๊ะ

ที่สถานีตำรวจประจำอำเภอ ผู้ใหญ่ลีกับ
นายมากเดินเข้ามาพบกับพนักงานสอบสวน

นายมาก : โนนใจพ่อผู้ใหญ่ ใ้อ้ำมัน โคนจั่งอยู่
ในห้องขัง โนน ไซ้.. ใ้อมันลูกพ่อ
ผู้ใหญ่ลี : เดี่ยวเอ็งกับข้าเข้าไปพบกับพนักงาน
สอบสวนกันว่ามันเป็นอย่างไ

ผู้ใหญ่ลีพูดพร้อมกับเดินเข้าพบพนักงาน
สอบสวน

พนักงานสอบสวน : สวัสดีครับลุงผู้ใหญ่ ติดต่อเรื่องอะไร
ครับ

ผู้ใหญ่ลี : พอตีลูกบ้านของฉันทูกจับมาชื่อ นายมัน
คงอยู่ ข้าหาว่าฆ่าคนตาย มันเป็นอย่างไ
ฉันทขอคุณหมายจับหน่อยได้มั๊ย

พนักงานสอบสวน : ได้ครับลุงผู้ใหญ่ นี่ไงครับหมายจับ

ผู้ใหญ่ลี : เออ..ชื่อ นามสกุลก็เป็น ใ้อมันนี่นา เอ็ง
ลองช่วยข้าดูหน่อยซิใ้อมาก

นายมาก : อืม..อ้อ พ่อผู้ใหญ่คูลี เลขบัตรประจำตัว
ประชาชนมันเป็นคนละเลขกับบัตร
ประจำตัวประชาชนของไอ้มันมันนี่นา

นายมากพูดพร้อมกับยื่นบัตรประจำตัว
ประชาชนของนายมันให้ผู้ใหญ่คูลีดู

ผู้ใหญ่คูลี : เออ..จริงๆ ค่าย นี่ไงคุณตำรวจ อย่างนี้
หมายความว่าไงละคุณตำรวจ

พนักงานสอบสวน : เดี่ยวผมขอตรวจคู่มือกรอบนะครับ
อืม..ผมว่าน่าจะมีการผิดพลาดในการ
ออกหมายจับนะครับ

ผู้ใหญ่คูลี : แล้วอย่างนี้ต้องทำอะไรละ ไอ้มัน มัน
ก็โดนขังอยู่โน่น

พนักงานสอบสวน : แบบนี้ต้องยื่นคำร้องต่อศาลขอให้
ปล่อยครับจึงจะปล่อยตัวได้ กรณีแบบนี้
เขาเรียกว่าเป็นการคุมขังในคดีอาญา
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายครับ

ผู้ใหญ่คูลี : แล้วใครละคุณตำรวจที่จะยื่นคำร้อง
ขอให้ปล่อยตัวได้

พนักงานสอบสวน : มีหลายคนเลยครับ ก็มีผู้ถูกคุมขัง
เอง พนักงานอัยการ พนักงานสอบสวน ผู้บัญชาการ
เรือนจำหรือพศติ สามิ ภริยา หรือญาติ ผู้ของผู้นั้น หรือ
บุคคลอื่นใดเพื่อประโยชน์ของผู้ถูกคุมขังครับ

นายமாக : ยื่นคำร้องแล้วศาลเขาจะทำยังไงต่อละครับ
คุณตำรวจ

พนักงานสอบสวน : คือเมื่อศาลรับคำร้องแล้วศาลก็จะ
ไต่สวนฝ่ายเดียวโดยด่วน หากศาล
เห็นว่าคำร้องดังกล่าวมีมูล ศาลก็จะ
สั่งให้ผู้คุมขังนำตัวผู้ถูกคุมขังไป
ศาลโดยพลัน และหากศาลเห็นว่า
การคุมขังดังกล่าวไม่ชอบด้วย
กฎหมายศาลก็จะสั่งให้ปล่อยผู้ถูก
คุมขังไปทันทีครับ

นายமாக : แล้วนี่ไอ้มันลูกผมใครจะจัดการให้
ครับ

พนักงานสอบสวน : เดี่ยวทางตำรวจจะจัดให้พนักงาน
สอบสวนไปยื่นคำร้องให้ครับ ไม่
ต้องเป็นห่วงนะครับ

ผู้ใหญ่ลี : งั้นให้ทางตำรวจรีบดำเนินการ
ให้ก็แล้วกันนะสงสารไอ้มันมัน คูชิ
คงเสียชีวิตหมดแล้ว

พนักงานสอบสวน : ครับ ทางเราจะรีบดำเนินการให้นะ
ครับ ขอโทษด้วยนะครับ

เรียกค่าทดแทนจากการถูกทำร้ายในคดีอาญา

วันนี้ผู้ใหญ่ลี้ร่วมกับชาวบ้านไปช่วยกันทำความสะอาดวัด เพื่อเตรียมการจัดงานสงกรานต์ นายเท็ดเดินเข้ามาหา แขนซ้ายใส่เฟือกมีสายคล้องคอไว้ ที่หัวมีผ้าพันแผลและมีร่องรอยฟกช้ำตามร่างกาย

- นายเทิด : สวัสดิ์จะผู้ใหญ่
- ผู้ใหญ่ลี : อ้าว นายเทิด เป็น ไรมา ไรละ จะ ไปทำ
อะไรมาบาดแผลทั่วตัวเลย
- นายเทิด : เมื่อเดือนก่อน ผมโดนนายแห่งทำร้าย
ร่างกายจะ ต้องนอนรักษาตัวอยู่ที่
โรงพยาบาลเป็นเวลาหลายวันเลย ตอนนี
พนักงานอัยการยื่นฟ้องนายแห่ง แต่ผมยัง
ไม่ได้รับค่าเสียหายเลยจ้ะ
- ผู้ใหญ่ลี : นายเทิดเป็นผู้เสียหายมีสิทธิที่จะได้รับค่า
สินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตราย
แก่ร่างกายได้ โดยนายเทิดสามารถร้องขอ
เข้าไปได้ เฉพาะในคดีที่อัยการเป็นโจทก์
ฟ้องคดีเท่านั้นนะ แต่นายเทิดไม่ต้องเสีย
ค่าธรรมเนียมศาล ต่างกับกรณีที่นายเทิด
ต้องไปเดินเรื่องฟ้องเองนะ
- นายเทิด : ฉันท้องทำอย่างไรบ้างล่ะผู้ใหญ่
- ผู้ใหญ่ลี : ไม่ยากเลยจ้ะ นายเทิดไปยื่นคำร้องเรียกค่า
สินไหมทดแทนจากการถูกทำร้ายต่อศาล
ที่พิจารณาคดีนายแห่งอยู่ตอนนี้ ให้บังคับ
นายแห่งชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่นาย

เกิดได้จ๊ะ ถ้านายเทิดไม่มีทนายความ ก็ไป
หาอัยการที่สำนักงานคุ้มครองสิทธิและ
ช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน
(สคช.) ช่วยทำคำร้องให้ได้จ๊ะ

- นายเทิด : แล้วจะต้องเอาไปยื่นตอนไหนล่ะผู้ใหญ่
- ผู้ใหญ่ลี : นายเทิดต้องยื่นก่อนสืบพยานนะจ๊ะ และ
เมื่อพนักงานอัยการสืบพยานเสร็จ นาย
เทิดต้องนำพยานเข้าสืบถึงคำสินไหม
ทดแทน ซึ่งต้องใช้ทนายความดำเนินการ
ให้ ทางศาลจะจัดทนายให้จ๊ะ แต่ในกรณี
ที่ไม่มีทนายสืบพยาน นายเทิดสามารถยื่น
ก่อนศาลพิพากษาแล้วนำพยานเข้าสืบถึง
คำสินไหมทดแทนนะจ๊ะ
- นายเทิด : ค่อยโล่งอกหน่อย นึกว่าจะเจ็บตัวเปล่าชะ
แล้ว ยังไงฉันก็ขอบคุณผู้ใหญ่มากเลยนะ
- ผู้ใหญ่ลี : เกือบลืมไปนะจ๊ะ ถ้านายเทิดไม่ได้มีส่วน
เกี่ยวข้องกับกรกระทำผิด นายเทิดมี
สิทธิเรียกร้องค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการ
รักษาพยาบาล ค่าขาดประโยชน์ในการทำ
มาหาได้ในระหว่างที่ไม่สามารถ

ประกอบการทำงานได้ตามปกติ และ
ค่าตอบแทนค่าเสียหายจากสำนักงาน
ช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและ
จำเลยในคดีอาญาได้ นายเทิดไปติดต่อได้
ที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัดนะ

คำขดเซยบุคคลที่ 3 ตาม พ.ร.บ.ประกันกัย

วันนีัขณะทีผู้ใหญ่ลีกำลังนั่งอ่านหนังสือพิมพ์อยู่
ทีทำการผู้ใหญ่บ้านมีเสียงนายโชคตะ โคนเรียกหาผู้ใหญ่
ลี

- นายโชค : พ่อผู้ใหญ่ พ่อผู้ใหญ่
- ผู้ใหญ่ลี : อะไร ไอ้โชคมีอะไรรีเปล่า
- นายโชค : พอดีไอ้ชอบน้องชายฉันนะ มันนั่ง
รถเมล์ไปตลาดแล้วรถพลิกคว่ำ
- ผู้ใหญ่ลี : อ้าว! จริงหรอแล้วมันเป็นอย่างไรบ้าง
ละไอ้โชค
- นายโชค : ไอ้ชอบมันยังโชคดี ทีแค่ขาหัก ตอนนี
มันนอนอยู่ทีโรงพยาบาลในอำเภอโนน
- ผู้ใหญ่ลี : ไหนเอ็งลองเล่าให้ข้าฟังซิ ว่ารถเมล์มัน
คว่ำได้ยังไง
- นายโชค : พอดีไอ้ชอบมันจะไปซื้อของในเมือง
มันก็เลยนั่งรถเมล์ไป ระหว่างทางฝน
ตกหนัก รถก็เลยเสียหลักคว่ำนะผู้ใหญ่
- ผู้ใหญ่ลี : อืม อย่างนี้เอง

- ผู้ใหญ่ลี : เอ็งไม่ต้องกังวลใจในเรื่องนี้ไปหรอกไอ้
โชค เอ็งไม่รู้หรือว่าเดี๋ยวนี้เรามี
พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัย
จากรถหรือที่เขาเรียกกันสั้นๆว่า พ.ร.บ.
บุคคลที่สามไงวะ
- นายโชค : พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ประสบภัย
จากรถหรือครับ มันเป็นอย่างไรล่ะพ่อ
ผู้ใหญ่
- ผู้ใหญ่ลี : ตามกฎหมายแล้วนะ รถยนต์ทุกคันต้อง
ทำประกันภัยเพื่อคุ้มครองบุคคลที่สาม
ซึ่งพระราชบัญญัตินี้จะให้ความ
คุ้มครองแก่ผู้ประสบภัย ได้แก่
ประชาชนทุกคนที่ประสบภัยจากรถไม่ว่า
จะเป็นผู้ขับขี่ ผู้โดยสารหรือคนเดิน
ถนน ซึ่งหากได้รับความเสียหายแก่ชีวิต
ร่างกาย อนามัย อันเนื่องมาจากอุบัติเหตุ
ที่เกิดจากรถก็จะได้รับความคุ้มครอง
ตามพระราชบัญญัตินี้
- นายโชค : หมายความว่าพระราชบัญญัตินี้คือ ไม่
ว่าผู้ประสบภัยนั้นจะเป็นใครในรถหรือ

นอกรถ หากได้รับความเสียหายจากรถ
ก็ ใ้ ด้ รั บ ค ว า ม คุ้ ม คร อ ง จ า ก
พระราชบัญญัตินี้หรือพ่อผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลี : ไช้แล้วไอ้โชค แต่ค่าเสียหายนี้เป็น
ค่าเสียหายที่เกิดขึ้นแก่ชีวิต ร่างกาย และ
อนามัยเท่านั้นนะ ไม่รวมถึงค่าเสียหายที่
เกิดแก่ทรัพย์สิน

นายโชค : อ้อ! ฉันเข้าใจแล้ว อย่างนี้ไอ้ชอบ
น้องชายฉันก็มีสิทธิได้รับค่าชดเชย
ความเสียหายนะซิพ่อผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ลี : ไช้แล้วไอ้โชค ซึ่งค่าเสียหายนี้เขา
แบ่งเป็นค่ารักษาพยาบาล หรือค่าปลง
ศพแล้วแต่กรณีตามกฎหมายขณะนี้
กำหนดไว้ไม่เกิน 50,000 บาทต่อคน
ความเสียหายต่อร่างกายหรืออนามัย
กำหนดไว้ 80,000 บาทต่อคน และมี
ค่าเสียหายต่อชีวิต สูญเสียอวัยวะหรือ
ทุพพลภาพถาวรจะจ่ายแล้วแต่กรณี

นายโชค : แล้วต้องดำเนินการอย่างไรละพ่อผู้ใหญ่
ถึงจะได้ค่าชดเชยในส่วนนี้

- ผู้ใหญ่ลี : ไม่ยากเลย ไอ้โชค ก็ต้องให้
 ผู้ประสพภัยหรือทายาทของ
 ผู้ประสพภัยยื่นคำร้องขอรับค่าเสียหาย
 จากบริษัทประกันภัยหรือสำนักงาน
 กองทุนทดแทนผู้ประสพภัย กรณีที่ไม่
 สามารถที่เรียกร้องค่าเสียหายจากบริษัท
 ประกันภัยได้ โดยต้องยื่นคำร้องภายใน
 180 วันนับแต่วันที่เกิดเหตุนะ ไอ้โชค
- นายโชค : อืม มันเป็นอย่างนี้เอง เดี่ยวฉันจะรีบ
 ไปบอกไอ้ชอบก่อนนะ มันจะได้สบาย
 ใจ ฉันฉันลากลับก่อนนะ พ่อผู้ใหญ่
 ขอบคุณพ่อผู้ใหญ่มากนะที่แนะนำฉัน
- ผู้ใหญ่ลี : ไม่เป็นไร ฝากบอกไอ้ชอบมันด้วยนะ
 เดี่ยวข้าจะไปเยี่ยม

สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคุ้มครองสิทธิ ประชาชนระหว่างประเทศ (สฝคป.)

สำนักงานคุ้มครองสิทธิและช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน

สำนักงานอัยการสูงสุด ศาลารكنนรัชดาภิเษก แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร 10900

โทรศัพท์ 0 2615 4061 โทรสาร 0 2615 4792

<http://www.humanrights.ago.go.th> e-mail : humanrights@ago.go.th